

Udsendt 17. marts 2025

Referat af Bestyrelsens 8. møde

Onsdag den 12. marts 2025 kl. 16.00 til 18.00.

Sted: Ledreborg Allé 2A, Lejre

D A G S O R D E N

Kl. 16.00 - 18.00

Beslutning

- 8.1 Godkendelse af dagsorden
- 8.2 Selsø-projektet 'Fuglenes halvø'
- 8.3 Nationalparkens regnskab for 2024 samt årsrapport
- 8.4 Revideret budget for 2025
- 8.5 Ny repræsentant for Danmarks Jægerforbund i Rådet
- 8.6 Grusgravning i nationalparken

Orientering

- 8.7 Økonomisk status pr. 1. marts 2025
- 8.8 Ansøgning om etablering af et kystvandråd
- 8.9 Forskerworkshop i juni om et landskabslaboratorium
- 8.10 Natur og sundhed – Ro i Naturen
- 8.11 Formanden orienterer
- 8.12 Sekretariatet orienterer
- 8.13 Eventuelt

Mødedeltagere:

Torben Flinch, formand
Tina Tving Stauning, Frederikssund Kommune
Erik Olsen, Danmarks Naturfredningsforening
Per Frydenlund Nielsen, Dansk Ornitologisk Forening
Jan Søndergaard, Naturstyrelsen,
Morten Alfastsen, Nationalparkrådet
Tanja Jordan, Nationalparkrådet
Anders Brusendorff, Lodsejerforeningen
Tina Mandrup, Lejre Kommune
Henrik Svendsen, Landbrug & Fødevarer
Tanja Blindbæk Olsen, Dansk Skovforening

Julie Nielsen, Slots- og Kulturstyrelsen

Afbud fra Tomas Breddam, Roskilde Kommune, Mette Rose, Friluftsrådet samt Thomas Mahler, VisitDanmark.

Sekretær: Anders Bülow samt Henrik Sidenius Paaby fra Nationalparksekretariatet.
Desuden deltog Thomas Vestergaard-Nielsen, Søren Præstholt samt Malene Bendix fra Nationalparkens sekretariat

Beslutning

8.1 Godkendelse af dagsordenen

Beslutning:

Dagsorden blev odkendt

8.2 Selsø-projektet 'Fuglenes halvø'

/v. Anders Bülow

Baggrund

Sekretariatet orienterede på sidste bestyrelsesmøde om status for arbejdet med at etablere den 5. trædesten i Nationalparken – Fuglenes Halvø ved Selsø. Sekretariatet har henover årsskiftet været i tæt dialog med de lokale interessenter i Selsøområdet, herunder Den Plessenske Selsøfond, Selsø Fondens Venner, Selsø Kirkes Menighedsråd samt DOF. Med et ønske om at skabe lokal forankring og opbakning til Fuglenes Halvø er der i vinteren 2024-2025 gennemført en *involveringsproces* med lokale borgere og brugere i og omkring Selsø.

Som et led i involveringsprocessen er der afholdt 24 *interviews* med repræsentanter for områdets lodsejere, frivilligrupper og foreninger om deres behov, opfattelser og nuværende brug af området. Endvidere er der afholdt en *programworkshop* med kommende brugere om deres behov og ønsker til aktiviteter og faciliteter på Fuglenes Halvø.

Aktiviteterne har på forskellig vis givet lokale interessenter mulighed for at bidrage med netop deres viden om området og dele tanker og idéer til, hvordan de ønsker at bruge Selsøområdet i fremtiden. Med involveringen er der skabt et robust afsæt for en ny destination med dybe, lokale rødder.

På baggrund af denne proces har NORRØN arkitekter udarbejdet et færdigt prospekt for udviklingen af destinationen i samarbejde med VKR's medarbejderfond:

- Placering af 2 shelters samt et redskabsskur på Selsøfondens område
- Et skitseforslag til et nyt naturformidlingscenter i den gamle kornsilo samt
- Et skitseforslag til et velkomstområde ved P-pladsen foran kirken.

Det er sekretariatets opfattelse, at disse skitseforslag kan bidrage afgørende til at skabe og videreudvikle en ny natur- og fugledestination i særklasse på Selsø.

Indstilling:

Det indstilles, at sekretariatet arbejder videre på at muliggøre en realisering af Fuglenes Halvø gennem fundraising på grundlag af det udarbejdede prospekt

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte indstillingen.

8.3 Nationalparkens regnskab for 2024 samt årsrapport

/v. Henrik Sidenius Paaby

Bilag 8.3.a: Årsrapport 2024

Baggrund

Nationalparkens årsregnskab og resultat fremgår af tabellen nedenfor.

Regnskab for 2024	Kr.
<i>Udgifter:</i>	
Løn ¹⁾	6.929.937
Øvrige driftsudgifter	9.697.567
Bruttoudgifter i alt	16.627.505
<i>Eksterne indtægter:</i>	
Træk på Nationalparkens fondsbevillinger	6.329.913
Salg og konsulentydelse	1.070.095
Eksterne indtægter i alt	7.400.008
Nettoudgifter (forbrug af Finanslovsbevilling)	9.227.497
Finanslovsbevilling	9.000.000
"Konsulentskat"	-100.000
Årets driftsresultat	-327.497

Note ¹⁾ Lønudgifter indeholder hensættelser til (mulig) udbetaling af hhv. overarbejde og feriepenge ved ophør – i alt 117.471 kr.

Med årets driftsresultat udgør Nationalparkens akkumulerede opsparing primo 2025 699.723 kr.

Det negative årsresultat, som ikke var planlagt fra starten af året, skyldes:

- En bestyrelsesbeslutning i september om at investere 150.000 kr. af nationalparkens opsparing i udvikling af en samlet plan for Selsø-området – en udgift, der er afholdt i 2024.

- Uforudsete udgifter på i alt 117.471 kr. til øgede regnskabsmæssige hensættelser af eventuelle udbetalinger af feriepenge og overarbejde i det kommende år.
- Den resterende manko på 60.025 kr. kan bl.a. henregnes til uforudsete mindre indtægter på det delvist eksternt finansierede cykelprojekt, der blev udført sammen med VisitFjordlandet samt et besluttet bidrag på 35.000 kr. til gennemførelsen af en undersøgelse af voldgravsbroen ved Selsø Slot.

I lyset af en planlagt og forventet igangsætning af nye aktiviteter i de kommende år på naturområdet giver overskridelsen anledning til at budgettere med en genopretning af egenkapitalen med 0,5 mio. kr. i 2025 med henblik på at bringe den op på 1,2 mio. kr. ultimo 2025.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen godkender regnskabet for 2024

Beslutning

Bestyrelsen godkendte årsregnskabet for 2024

8.4 Revideret budget for 2025

/v. Henrik Sidenius Paaby

Bilag 8.4.a: Årsplan og budget for 2025 (revideret)

Baggrund

På bestyrelsesmøde 7 den 5. december 2024 blev det besluttet at reservere

- 800.000 kr. til aktiviteter i forbindelse med Implementeringen af et Grønt Danmark; muligt Kystvandråd, bistand til naturgenopretning af å-dale, udtagning af lavbundslande, skovrejsning m.m.
- 800.000 kr. til forberedende aktiviteter vedrørende et muligt kommende Landskabslaboratorium
- 200.000 kr. til medfinansiering af Natur og Folkesundheds-projekter frem mod fondsansøgninger samt
- 100.000 kr. til finansiering af nationalparkens ellers neddrolede formidlingsaktiviteter - herunder arrangementer i forbindelse med 10-årsjubilæum i forbindelse med Fjordens Dag i 2025.

Beslutningen om disse reservationer blev taget med baggrund i, at de planlagte besparelser på de årlige bevillinger til nationalparkerne blev taget af bordet i de sidste forhandlinger op til finanslovens endelige vedtagelse. Det betød, at den finansielle ramme for nationalparken nu er 2 mio. kr. højere end forventet.

Sekretariatet har på denne baggrund udarbejdet et revideret budget for 2025 med respekt for de ovenstående prioriteringer samt en målsætning om at genetablere en egenkapital på 1,2 mio. kr. ved udgangen af året. Det reviderede budget fremgår af bilag 8.5a.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen tiltræder det reviderede budget for 2025

Beslutning

Bestyrelsen godkendte det reviderede budget for 2025

8.5 Ny repræsentant for Danmarks Jægerforbund i Rådet

Baggrund

Torben Bagh har ønsket at træde tilbage som rådsmedlem repræsenterende Danmarks Jægerforbund (DJ). DJ har peget på Thomas Bagge som afløser for Torben Bagh. Thomas skriver om sig selv:

”Jeg hedder Thomas Bagge og er 57 år, og bor i Roskilde sammen med min familie. Jeg er medlem af Roskilde Strandjagtsforening og har været jæger i ca. 18 år. Jeg har bl.a. arbejdet for Danmarks Jægerforbund som Foreningsvejleder for jagtforeninger på Sjælland, og jeg er ved at lægge sidste hånd på Danmarks Jægerforbunds lederuddannelse, så jeg bliver færdig i år. Udover at være jæger, så er jeg også lystfisker og er medlem af Kattinge Sø's Lystfiskerforening bestyrelse. Jeg er født og opvokset i Svogerslev, så jeg synes selv, at min kendskab til det geografiske område for Nationalparken er godt. Jeg ser frem til et godt samarbejde med rådet og bestyrelsen”.

Indstilling:

Det indstilles, at Thomas Bagge udpeges som medlem af Rådet som repræsentant for DJ.

Beslutning:

Bestyrelsen udpeger Thomas Bagge som medlem af Rådet

8.6 Grusgravning i nationalparken

/v. Anders Bülow

Bilag 8.6a: Råstofplaner i Nationalpark Skjoldungernes Land

Baggrund

Region Sjælland besluttede i april 2024 at igangsætte arbejdet med udarbejdelse af en ny Råstofplan 2026, og indledte dette arbejde med at iværksætte en indledende offentlig høring i perioden 6. december 2024 – 31. januar 2025. Høringen omhandlede (1) Spørgsmålet om, hvorvidt der er behov for, at Region Sjælland udarbejder en Råstofplan 2026 samt (2) Give mulighed for at borgere, virksomheder, organisationer og andre interessenter kan bidrage bemærkninger, idéer og forslag til den kommende råstofplan 2026. Hvis Regionsrådet på baggrund af høringen for revisionsbehovet beslutter, at der skal udarbejdes en ny Råstofplan 2026, vil dette arbejde gå i gang. På baggrund af den samtidige høring for ideer og forslag vil Region Sjælland udarbejde et forslag til Råstofplan 2026, som senere vil blive sendt i offentlig høring sammen med en miljøvurdering (miljørapport).

Inden miljørapporten udarbejdes, vil berørte myndigheder og parter, som eksempelvis naboer til potentielle graveområder, blive hørt om hvilke miljøforhold, miljørapporten skal behandle. Efter den endelige høring vil Regionsrådet træffe beslutning om at vedtage Råstofplan 2026. Denne beslutning kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet eller indbringes for domstolene.

I lov om Nationalparker, §19, følger det, at nationalparkplanerne bl.a. ikke må stride mod anden offentlig planlægning, herunder råstofloven og råstofplaner. Men Nationalparkerne er i Råstofloven specifikt udpeget som klageberettigede i forhold til råstofplaner og gravetilladelser, jfr. råstoflovens §§13 og 15, lige som §6a fastsætter, at en råstofplan ikke kan vedtages endeligt, hvis miljøministeren til varetagelse af statslige interesser har modsat sig dette skriftligt over for regionsrådet inden udløbet af indsigelsesfristen (8 uger). Til de statslige interesser hører bl.a. miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser samt rekreative interesser.

Bilag 8.6a giver et overblik over de verserende områder inden for nationalparken, der er i spil.

Indstilling:

Det indstilles, at Nationalparklovens §19 fortolkes således, at Nationalparkfonden ikke *generelt* benytter muligheden i Råstofloven til at gøre indsigelser mod råstofindvinding. Men, at Nationalparkfonden i forbindelse med de fremtidige høringer, der knytter sig til såvel Råstofplaner, udpegninger af interesseområder og gravetilladelser forholder sig til, om disse berører de interesser, som nationalparken varetager, herunder de landskabelige, naturmæssige og rekreative interesser.

I tilfælde af konfliktende interesser forelægger sekretariatet sagen for bestyrelsen, som herefter beslutter, om Nationalparkfonden skal gøre indsigelse inden for de givne høringsfrister.

Beslutning:

Torben orienterede om baggrunden for indstillingen: Ønsket om at Bestyrelsen fremover tager stilling til, om Nationalparken skal afsende høringssvar i konkrete høringer i medfør af råstofloven. *Tina Mandrup* orienterede om de verserende sager om regionens udpeging af råstofudvinding i Gevninge-området samt de igangsatte kortlægninger syd for Herslev. M.h.t. Gevninge-området har borgerne i Gevninge og Lejre Kommune afgivet høringssvar til regionen, hvor man gør indsigelse med henvisning til, at området er et særligt bevaringsværdigt landskab og at gravningerne kommer til at ligge meget tæt op ad beboelse. Regionerne er blevet pålagt at finde grus /råstoffer til eget byggeri inden for egen region, og da der er mangel på råstoffer betyder det i praksis, at regionerne udpeger indvindingsområder "helt til kanten" af eksisterende bebyggelse.

Tina Tving Stauning bekræftede billedet af, at andre samfundsmæssige hensyn p.t. viger for hensynet til råstofforsyning og pegede på, at der bør udarbejdes en national råstofplan, som tydeliggør planhierarkiet (fredningsplaner, kommuneplaner, lokalplaner etc.).

Morten Alfastsen foreslog, at man i høringssvar også kan fremsende et idékatalog for de krav, man kan stille i forbindelse med indvindingstilladelser. Det kan være strammere tidsbegrænsning – fx 5 år – samt krav om reetablering til naturområde.

Tina Mandrup sagde, at der i regi af KKR Sjælland, der omfatter 17 kommuner, bliver foreslået en fælles henvendelse til ministeren om en ændring af råstofloven, så gravetilladelser skal have en kortere og skarpere tidsgrænse. P.t. gives tilladelserne for 10 år med mulighed for forlængelse.

Henrik Svendsen sagde, at nationalparken hidtil har haft en praksis om ikke at gribe ind i forhold til lodsejernes ret til selv at disponere – men at han synes at det er godt, at vi tager diskussionen op og derfor kan tilslutte sig indstillingen.

Tanja Jordan gav sin fulde opbakning til, at Nationalparken forholder sig til de enkelte sager, og *Julie Nielsen* sagde, at kulturhistoriske hensyn også bør indgå i afvejningerne.

Med disse bemærkninger blev indstillingen godkendt.

Orientering

8.7 Økonomisk status pr. 28. februar 2025

v/Henrik Sidenius Paaby

Bilag 8.7a: Økonomisk status 28. februar 2025

8.8 Ansøgning om etablering af et kystvandråd

v/Thomas Vestergaard-Nielsen

Bilag 8.8a: Ansøgning om nedsættelse af kystvandråd

Anders Bülow og Thomas Vestergaard-Nielsen fortalte om arbejdet med at bistå de seks fjordkommuner til Isefjord og Roskilde Fjord med at udarbejde en ansøgning om oprettelse af et kystvandråd. Det foreliggende udkast til ansøgning er således udarbejdet i et godt samarbejde mellem Nationalparken, Lejre Kommune, landbrugsorganisationer og Danmarks Naturfredningsforenings lokalformand i Lejre (Erik Olsen). En uge inden den oprindelige ansøgningsfrist (10. marts) udsendte Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø imidlertid besked om, at ansøgningsfristen er udsat til den 31. marts og at ansøgningen skulle udarbejdes i et partnerskab mellem en kommune og repræsentanter for DN og Landbrug & Fødevarer. DN har i den forbindelse meddelt, at DN's repræsentanter i den lokale tre-part skal være dem, der repræsenterer DN i dette partnerskab. Derfor er udkastet til ansøgning nu tilsendt de 2 lokale DN-repræsentanter fra hhv. Halsnæs og Odsherred kommuner med henblik på at få udarbejdet en endelig ansøgningen.

Såvel Tina Tving Stauning som Tina Mandrup udtrykte stor glæde over, at Nationalparken påtager sig opgaven med at fungere som sekretariat på vegne af Lejre Kommune for et muligt kommende kystvandråd. Per Frydenlund Nielsen påskønnede udkastet til ansøgning, men havde to spørgsmål: (1) Budgettet forekom ham at være meget højt i forhold til de afsatte midler, som han havde forstået som 5 mio. kr. i alt til 18 råd. Thomas svarede, at der er gennemsnitligt 5 mio. kr. per råd. (2) Der synes at være en manglende synkronisering mellem tidsfristerne for den lokale tre-part (31. december 2025) og Kystvandrådene (31-december 2027). Et kystvandråd kan jo så umuligt nå at få indflydelse på den lokale tre-parts indstillinger. Thomas svarede, at timingen ikke er perfekt, men store dele af afrapporteringen fra et kystvandrådet skal dog ske inden maj 2026. Den lokale treparts arealomlægningsplan, der har frist 31. december i år, skal endvidere betragtes som en dynamisk plan, der vil blive ændret over tid.

8.9 Forskerworkshop i juni om et landskabslaboratorium

v/ Søren Præstholm

Bilag 8.9a: Program for forskerworkshop

Søren Præstholm præsenterede programmet for workshoppen, som kommer til at omfatte 40 personer – og der er foreløbig fuld tilmelding fra de inviterede.

8.10 Natur og sundhed – Ro i Naturen

v / Anders Bülow og Henrik Sidenius Paaby

Bilag 8.10a: Pressemeddelelse - Danmarks Nationalparker får millioner til pusterum i naturen

Bilag 8.10b: Det Stille Friluftsliv – Tids-/Procesplan

8.11 Formanden orienterer

v / bestyrelsesformand Torben Flinch

Torben orienterede om, at han og sekretariatet mødes med Jacob Jelsing (stifter af Earthbreak, der opkøber jord for at omdanne den til natur) – med henblik på at lave et naturprojekt på ejendommen Kornerup Mølle omfattende 40 ha.

8.12 Sekretariatet orienterer

v/ Anders Bülow

Bilag 8.12a – Orienteringer fra sekretariatet

8.13 Eventuelt

Tina Mandrup orienterede om, at det bliver Grethe Saabye, der som Viceborgmester og udvalgsformand for Erhverv, Klima og Lokal udvikling i Lejre Kommune bliver forperson for den lokale grønne tre-part. Endvidere, at Lejre kommune har nedsat et såkaldt §17 stk. 4 udvalg: et rådgivende udvalg bestående af (et mindretal af) politikere samt eksterne interessenter. *Tina Tving Stauning*: Det samme gør Frederikssund Kommune.